

Floralia

nieuwsbrief juni 2020

Lezers van de *Floralia* nieuwsbrief,

foto Ingrid Boenders

Erg jammer dat de Open Tuinendag van 20 juni **niet** door kan gaan dit jaar. Bij velen van ons zal de tuin er nu juist heel erg verzorgd en mooi bij staan. Onze eigen tuin is dé plek waar je nu heerlijk je gang kunt gaan en zonder al te veel aan de regels van het RIVM te hoeven denken. Maar ja, veel bezoekers in je tuin ontvangen is nu nog een brug te ver. Het bestuur van Floralia is wel aan het nadenken over een tuinavond in eind augustus. Daarover zult u ongetwijfeld meer lezen in het aankomende Bloemblad van juli.

Ook is het misschien mogelijk om in september nog een aantal tuinen open te stellen. Maar dit ligt natuurlijk aan de omstandigheden in die tijd. En aan degenen die dan eventueel hun tuin willen en kunnen openstellen. Laat het ons maar weten.

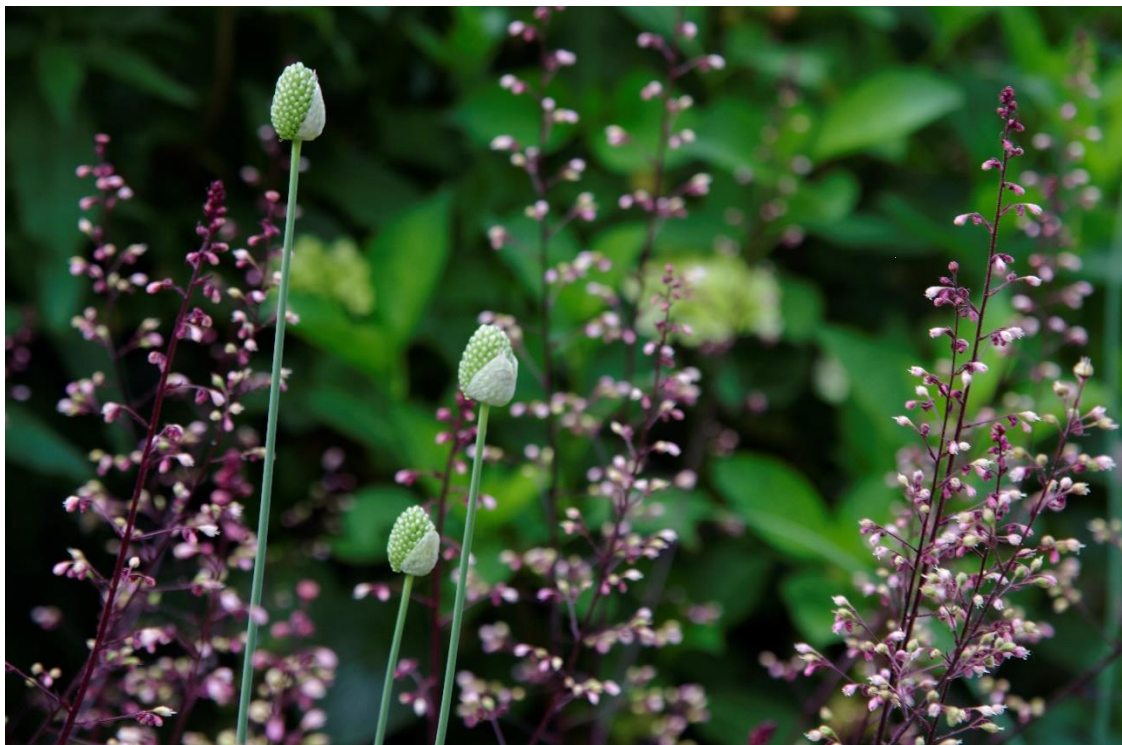

foto Ingrid Boenders

Als u mooie foto's heeft van uw tuin in deze tijd en deze met ons wil delen, dan maak ik er ruimte voor in de nieuwsbrief. Dan kunnen we toch van elkaars tuinen genieten.

In de laatste nieuwsbrief werd een ingezonden brief geplaatst van Eva van Drie. Zij vroeg naar de ervaringen van medeleden over de buxusmot. Hieronder staan een paar van de reacties die zij kreeg:

Hoi Eva.

In de Kraats bij mij geen buxusmotje meer te vinden. 2 jaar geleden alles eruit gerooid en afgevoerd. Nu taxus in de tuin en sieruien als randje geplant. Staat erg mooi en uiteindelijk leuk om eens wat anders te hebben. Fijn voor jou dat je er zoveel gered hebt. Veel plezier ervan, groetjes, Loes Scherrenburg

Dag Eva,

Ik had nog een paar restanten van buxus in de tuin staan.

Ééntje in een pot, een paar eigen stekken, en een grote, op een achteraf plekje.

Ik heb er niets aan gedaan (behalve die in de pot een beetje water gegeven). Die ene gote achteraf was eind vorig jaar helemaal kaal. Ik heb geprobeerd die te verwijderen, maar dat lukte op dat moment niet.

En nu zijn ze allemaal helemaal groen, met veel jonge uitlopers. Voor hoelang? Dat weet ik niet, dat wordt gewoon afwachten, maar ik ben wel blij dat ik die ene vorig jaar er niet uit gehaald heb.

Maar ik heb de natuur gewoon zijn gang laten gaan. Misschien dat dat ook helpt?

Met hartelijke groet, Ine Nelissen

Beste Eva,

Naar aanleiding van jouw vragen over de buxusmot, hierbij onze ervaringen.

In 2018 heeft de buxusmot bij ons ook behoorlijk huis gehouden.

We hadden 3 grote piramidevormige struiken die dood zijn gegaan en die we hebben opgeruimd.

Rond het huis hebben we nog lage heggetjes van Buxus. De heggetjes aan de noord- en oostkant die onder de bomen staan doen het in zijn algemeenheid al minder goed dan die op het westen en het zuiden.

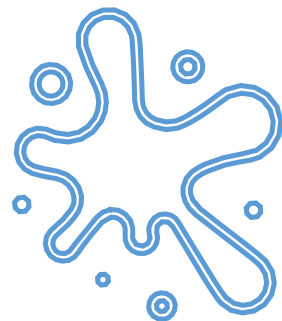
Vorig jaar hadden we wel rupsen, we hebben er niets tegen gedaan en sommige struikjes in de heg hadden er meer last van dan andere. Sommige struikjes zagen er zeer gezond uit.

Dit jaar is het weer raak. De heggetjes rond het huis zijn verder aangetast. We hebben zelfs rupsen gehad die zich hebben verpoet in de venstersponning buiten. We hebben niet anders kunnen bedenken dan dat het buxusmotten waren. Koolmezen hebben zich er ook te goed aan gedaan.

Met vriendelijke groet,

Wim van Eck

Tineke Aalfs

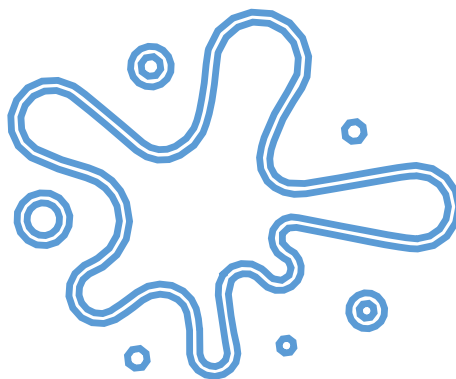
De verwachting is dat het de komende weken weer zomers warm wordt en dat heeft weer gevolgen voor onze tuin. Als tuin- en natuurliefhebber zijn we zuinig op ons drinkwater. In de Groei & Bloei nieuwsbrief stonden erg handige tips en die wil ik u niet onthouden. Dat teiltje onder de kraan werkt echt goed heb ik gemerkt, want er loopt toch ongemerkt veel water door de gootsteen.

Uit de Groei & Bloei nieuwsbrief van Wageningen:

Duurzaam tuinieren: droogte in de tuin

De laatste maanden heeft het te weinig geregend en is de tuin erg droog geworden. Hierbij enkele tips tegen de droogte:

- Zorg dat de tuin zoveel mogelijk begroeid is, zodat de zon niet op de kale grond schijnt.
- Een mulchlaag van afgestorven blad, houtsnippers, takjes of boomschors tussen de tuinplanten houdt de toplaag mooi vochtig, en verbetert de waterhuishouding in de grond.
- Koppel de regenpijpen af en vang -áls het regent- regenwater op in regentonnen en gieters
- Laat het regenwater via een kanaaltje of buis in de tuin lopen.
- Geef de tuinplanten 's morgens water. Ze kunnen de hitte beter aan gedurende de dag
- 's Avonds natte planten trekken slakken aan.
- Maai het gazon niet of maai het niet te kort. Dan kan de zon de wortels niet opwarmen.
- Tip van Aart van Schoonhoven: Zet een teiltje in de gootsteen om spoelwater op te vangen. Je zult versteld staan hoeveel water je verbruikt met even een kopje omspoelen of de thee- en koffiepot, groente wassen, enz. Gooi het teiltje leeg op de droge plekken in de tuin.
- Zelfs het badwater kan je de volgende ochtend met de tuinslang in de tuin hevelen. Dat zijn wel 16 tuingieters vol!

In het dagblad Trouw vond ik een erg opmerkelijk onderzoek over hommels. Voor tuiniers vast leuk om te lezen.

Onderzoek

Hoe de beet van een hommel de bloei van een bloem versnelt

Een hommel op een bloem

Planten die nog niet bloeien worden door de hommel in hun bladeren gebeten. Dat zal ze leren.

[Willem Schoonen](#) 1 juni 2020

Ze zagen hommels in het vroege voorjaar neerstrijken op de bladeren van planten en daar met hun scherpe kaken gaatjes in maken. En het viel de Zwitserse onderzoekers op dat hommels dat alleen deden bij planten die nog niet in bloei stonden. Geïntrigeerd door het verschijnsel gingen ze na of de hommel iets van voeding uit dat blad haalt, maar dat bleek niet het geval. Ze kregen het vermoeden dat de hommelbeten planten mogelijk tot bloei aanzetten.

Er zijn veel stressfactoren die de bloeiperiode van planten beïnvloeden, schrijven de Zwitsers in vakblad *Science*, dus waarom de beet van de hommel niet. Ze begonnen een reeks experimenten om hun vermoeden te onderzoeken. Eerste test was of de beet van de hommel inderdaad aanzet tot bloei. Dat bleek het geval, en de hommelbeet was veel effectiever dan geïmiteerde beschadigingen die de onderzoekers zelf met een scalpel aanbrachten. De mosterd- en tomatenplanten, die de onderzoekers gebruikten, gingen weken eerder bloeien als ze door hommels waren gebeten.

De larven moeten gevoed worden

Het voordeel voor de hommel liet zich raden: die vindt in de bloem stuifmeel, een belangrijke bron van eiwitten voor de werkers en de enige bron van voedsel voor de larven in de kolonie. De hommels bleken dan ook vooral in het voorjaar aan bladbijten te doen, de periode dat veel larven gevoed moeten worden.

De onderzoekers bevestigden dit vermoeden door een experiment met verschillende volken: volken die een overvloed aan stuifmeel kregen en volken met een tekort. Alleen die laatste volken gingen

over tot het bijten van planten. En toen de wetenschappers na deze experimenten naar buiten gingen zagen ze bij wilde hommels precies hetzelfde gedrag: als er vroeg in het voorjaar weinig stuifmeel beschikbaar is, gaat de hommel planten in de nabijheid tot spoed aanbijten, zelfs wanneer een eind verderop planten te vinden zijn die al wel bloeien.

Indrukwekkende prestatie

Deze waarnemingen laten zien dat de hommel niet simpelweg afhankelijk is van bloeiende planten, maar invloed heeft op hun planning, schrijft de Britse bioloog en insectenonderzoeker Lars Chittka in een commentaar op het Zwitserse onderzoek. Vraag is nu hoe dit gedrag geëvolueerd kan zijn. Dat het voor de hommel prettig is dat een plant eerder bloeit, is voor de evolutiebioloog niet genoeg; hij moet een verklaring vinden voor oorsprong en behoud van dit voordeel.

Het is een indrukwekkende prestatie dat de hommel de bloei van planten zo kan versnellen, schrijft Chittka, maar tussen beet en bloei kunnen nog altijd weken verlopen. En dat is voor een werkhommel een enorm tijdperk; vele leven niet langer dan een maand. En hoewel hommels meesters zijn in oriëntatie, cartografie en geheugen, is het onwaarschijnlijk dat ze de link kunnen leggen tussen bijten nu en de beloning in een voor hen verre toekomst. Bovendien, zegt Chittka, is het voor de hommel weinig zinvol om zomaar her en der in het rond te gaan bijten. Mogelijk doen ze dat ook niet en kunnen ze aan de knoppen van planten zien waar bijten zinvol is, maar dat moet allemaal nog onderzocht en bewezen worden.

Snel voortplanten als de ondergang dreigt

Dat geldt ook voor de reactie van de plant. Dat stressfactoren de bloei van planten kunnen versnellen is bekend, en verklaarbaar; als ondergang dreigt, kun je je het best snel nog even voortplanten. Maar het is onzeker of dat mechanisme hier een rol speelt. Belangrijker is misschien dat de plant er goed aan doet om op de beet van de hommel te reageren; hij heeft hommels nodig voor zijn bestuiving. Als hij met wat gerichte beten van de hommel het signaal krijgt dat zijn bestuivers bloemen nodig hebben, is het eigenbelang om die versneld te leveren.

Er is nog een andere mogelijkheid, schrijven de Zwitserse onderzoekers, namelijk dat de plant wel móet. Ze hebben weliswaar gezien dat de bijtende hommels niets uit het blad haalt, maar misschien brengt zij er wel iets in. Het kan zijn dat de hommel beschikt over chemische middelen om de ontwikkeling van de bloem te versnellen. Maar ook dat moeten nog bewezen worden.

Klimaatverandering

Dat de hommel de bloei kan versnellen is intussen goed nieuws, zeker in een veranderend klimaat. Hommel en plant hebben elkaar nodig, als voedselbron respectievelijk bestuiver. Het is voor beide zaak dat hun levens in de pas blijven lopen. Klimaatverandering dreigt dat te verstoren.

De planning van de opbouw van een nieuw hommelvolk wordt sterk beïnvloed door temperatuur. En dus door klimaatverandering. De bloeiperiode van planten wordt vooral beïnvloed door de hoeveelheid licht die beschikbaar is. Die wordt door klimaatverandering niet direct geraakt. Terwijl de opbouw van het hommelvolk dus wordt versneld, gebeurt dat met het bloeiseizoen veel minder. De bijtende kaken van de hommel kunnen deze verstoring van het klimaat door de mens mogelijk dempen.

Klaproos

Even maar in bloei
langs de spoorlijn de klaproos
met het kleine, behaarde blad
de bloem
vuurrood en donker middenin.

Hoog boven het gras
wuift ze
naar wie langs komt.

Gedicht: Leendert Witvliet

Hartelijke groet,
Ingrid Boenders